

Мета: продовжити формування поняття «гори»; ознайомити учнів з характерними особливостями Кримських гір: географічним положенням, кліматом, рослинним і тваринним світом, корисними копалинами, працею людей; розвивати мислення, спостережливість, уяву, увагу, правильні уявлення про навколишній світ; виховувати любов до Батьківщини, бережливе ставлення до природи.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

1. Відповіді на запитання для повторення з рубрики «Перевір себе» (с. 150)

2. Гра «Так чи ні?»

- На сході України розташовані Українські Карпати. Так чи ні?
- Льодовиків у Карпатах немає, але сніг у горах лежить довго. Так чи ні?
- Карпатське озеро Синевир називають «морським оком». Так чи ні?
- Карпатські смереки ростуть там, де тепло і сухо. Так чи ні?
- Безлісі вершини Карпатських гір, вкриті різнотрав'ям, називаються полонинами. Так чи ні?

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ І МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні на уроці ви дізнаєтеся про Кримські гори.

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Робота за картою

- Розгляньте фізичну карту України.
- Де знаходяться Кримські гори? (*На півдні України*)
- Яка найвища точка Кримських гір? (*Роман-Кош*)

2. Розповідь учителя про Кримські гори

— Кримські гори вузькою смугою тягнуться вздовж узбережжя Чорного моря. Найвища точка гір — це гора Роман-Кош (*1545 м*). Приблизно 200 млн років тому на місці гірського Криму був океан. Про це свідчить те, що частина гір складається з вапняку. Кримські гори належать до низьких гір. Утворення гір триває. Про це нагадують землетруси. Кримські гори — молоді гори. У горах беруть початок річки. Вони мають швидку течію, особливо під час танення снігу в горах.

На плоских вершинах Кримських гір розміщені гірські луки, їх ще називають яйлами. Яйла означає пасовища.

З ранньої весни на луках цвітуть проліски, шафран, півонії, сині волошки, трапляється й едельвейс кримський.

Рослинність Криму різноманітна. Добре виявлені висотні пояси рослинності. У нижньому поясі ростуть такі вічнозелені рослини: плющ, чист кримський, рускус, сунічник дрібноплідний, жасмин, магнолія, гліцинія, кедр гімалайський, мамонтове дерево, пальма, кипарис, лавр, мигдаль, інжир, хурма та інші.

Поширені штучні декоративні насадження парків, виноградників, плодих садів. Верхній, більш вологий, пояс укритий дубовими і сосновими лісами, буками. Подекуди зберігся тис. Зустрічаються кущі малини, шипшини, вовчих ягід. У вологих місцях на скелях стеляться ліани.

Тут мешкають безліч тварин: олень благородний, козуля, муфлон, борсук, кам'яна куниця, водяна кутора, білка темутка, орел-білохвіст, чорний гриф, синій гірський дрізд; у гірських річках є струмкова й райдужна форель.

У Кримських горах є багато карстових печер, глибоких колодязів.

До Червоної книги занесено кам'яну куницю, кримську скельну ящірку, чорного грифа.

У горах Криму багато мінеральних джерел, цілющих озер. У кар'єрах добувають вапняки, пісок, гравій, гальку, глину. Цілюще морське повітря, мінеральні джерела, казкова краса гір — усе це створює чудові умови для відпочинку людей. Тут побудовано санаторії та будинки відпочинку. Люди займаються вирощуванням різних сортів винограду, а також троянд, які використовують для виготовлення парфумних виробів і ліків.

3. Робота за підручником (с. 151–154)

Вправа «Мікрофон»

Учні відповідають на запитання на с. 151.

- Розкажіть за малюнком 133 про Кримські гори.
- Яка найвища вершина Кримських гір?
- Яка її висота?
- Як називаються пасовища у Кримських горах?
- Які погодні умови у Кримських горах?
- Що ви дізналися про річки, що беруть початок у Кримських горах?
- Розкажіть за малюнком 135, які рослини поширені у Кримських горах.
- Розкажіть за малюнком 136 про тваринний світ Кримських гір.
- Як люди використовують природу Кримських гір?
- Прочитайте і запам'ятайте висновки на с. 154.
- Якими словами ви збагатили на уроці свій словник?

4. Фізкультхвилинка

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ОТРИМАНИХ ЗНАЬ

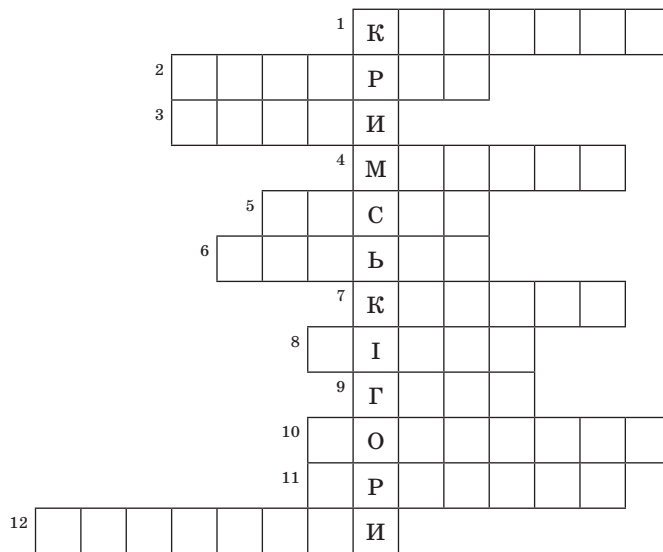
1. Робота в парах

— Заповніть таблицю.

Назва гір	Найпоширеніші	
	тварини	рослини
Карпатські		
Кримські		

2. Розгадування кросворда «Кримські гори»

1. Гори, розташовані на заході України. (*Карпати*)
2. Найвища вершина Карпат. (*Говерла*)
3. Які рослини стеляться на вологих місцях скелястих Кримських гір? (*Ліани*)
4. Будівельний матеріал, який добувають у кар'єрах Кримських гір. (*Мармур*)
5. Дерево, яке росте на схилах Кримських гір. (*Сосна*)
6. Екзотична кримська рослина. (*Пальма*)
7. Тварина, яка мешкає в Кримських горах. (*Косуля*)
8. Будівельний матеріал, який добувають у кримських кар'єрах. (*Пісок*)
9. Птах, який мешкає в Кримських горах. (*Гриф*)
10. Найвища точка Кримських гір. (*Роман-Кош*)
11. Запашна квітка, яка прикрашає Крим. (*Троянда*)
12. Квіти, які цвітуть у Кримських горах тільки ранньої весни. (*Проліски*)

3. Тестування

— Позначте правильну відповідь.

1. Як називаються плоскі вершини Кримських гір?
 - а) Полонини;
 - б) яйли;
 - в) схили.
2. Як називаються гірські луки в Карпатах?
 - а) Полонини;
 - б) яйли;
 - в) рівнини.
3. Карпатські гори від Кримських гір:
 - а) старші;
 - б) молодші;
 - в) однакові за віком.
4. Де на території України ростуть такі рідкісні рослини: орхідея, едельвейс кримський, аденофора кримська?
 - а) У степу;
 - б) у Карпатах;
 - в) у Криму.
5. У якій із природних зон мешкає полоз леопардовий?
 - а) Кримські гори;
 - б) мішані ліси;
 - в) лісостеп.
6. До яких гір належать Карпати за висотою?
 - а) До високих;
 - б) до середньовисоких;
 - в) до низьких.

4. Гра «Так чи ні?»

- На півночі Кримського півострова розташовані Кримські гори. Так чи ні?
- Невеликі гірські річки влітку пересихають. Так чи ні?
- Ліси у Кримських горах зустрічаються дуже рідко. Так чи ні?
- У важкодоступних місцях Кримських гір ростуть: тис ягідний, суничне дерево, жасмин, рускус. Так чи ні?
- Плоскі вершини Кримських гір — яйли, вкриті житняком, ковилою. Так чи ні?

5. Гра «П'ять речень»

Учні в п'яти реченнях формулюють засвоєні на уроці знання.

VI. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ. РЕФЛЕКСІЯ

- Які гори розташовані на території України? (*Кримські гори і Карпатські гори*)
- Де знаходяться Кримські гори?
- Які за висотою ці гори: високі, низькі, середні? (*Низькі*).
- Чим відрізняються Кримські і Карпатські гори? (*Кримські гори — скелясті, а Карпати — вкриті лісами*)

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Підручник (с. 151–154).